

KÜLÖNFÉLÉK.

Templom és iskola. A keresztény egyházak a tanítói munkára egyenesen Jézustól kaptak felhívást, sőt parancsolatot. E parancsnak tettek eleget, amidőn a templomok mellett s azokkal lelki közösségben iskolákat létesítettek. Történelmünk folyamán a templom és iskola egymással összeforrvá jelenik meg. Az egyik a fundamentum, a másik a tetőzet. Ha voltak is olykor-olykor ellentétek s a tudomány és vallás ellentétbe kerültek, de kiderült a félreértés s az iskola és templom tovább szolgálta közös erővel az emberek javát. A keresztényi vallásos szellemtől vezetett iskolák és templomok adták ennek a mi bérces hazánknak azokat a kiváló jellemeket, akik tudományuk fényével, vallásos melegségükkel és tiszta erkölcsükkel méltán szereztek dicsőséget Erdélynek. Az új idők vihara e két szövetséges társat s azoknak a sok százados történelem által megszentelt egységét vette ostrom alá, midőn az iskolákat el akarja szakítani a templomoktól. Hogy aztán a templomok is meddig állhatnak fenn az iskolák nélkül, azt nehéz volna megmondani. Eppen ezért mi, amikor iskoláinkért kelünk sikra, akkor templomainkat is védelmezzük, mert az alappillérek megbolygatása a tetőzet biztonságát is veszélyezteti. Azért, amig teljesíteni akarjuk Mesterünk parancsolatát, amig ragaszkodunk templomainkhoz, addig védelmeznünk kell iskoláinkat is. Védelmeznünk nemcsak szóval, hanem tettel és áldozatokkal is.

Egyházi adó. A magyar egyházak nagy jelentőségű elhatározásra jutottak, amidőn egyértelműleg kimondották, hogy hiveiket minden lélek után fizetendő 30 azaz harminc Lei egyházi adóval terhelik meg. Ezt szeptember 17.-én a délelőtti istentisztelet alkalmával hirdették ki az összes templomokban. Az egyházi adó nem ismeretlen a mi egyházunk történetében sem. Az 50-es években is az akkori osztrák kormány elnyomó törekvéseivel szemben egyházi adóval igyekezett biztosítani egyházunk létét. Hogy most mi indította az egyházakat e lépésre, az szépen ki van fejtve abban a körlevélben, amelyet szeptember 17.-én templomainkban kihirdettek. A lét és nem lét kérdése előtt állunk. Vagy bebizonyítjuk életképességünket s akkor egyházunkat és annak intézményeit szent örökségképpen átadjuk utódainknak, vagy pedig hideg közönnyel élehetlenségünkről teszünk bizonyosságot s akkor vállaljuk érte a történelem lesújtó ítéletét. Itt kivétel nélkül mindnyájan felelősek vagyunk. Azért, aki szereti faját, vallását, egyházát, az teljesíteni is fogja kötelességét.

Brassó. A Brassóba telepedett unitárius hivek, akiknek száma 800—1000 körül van, akik nagy részben vasutasok és

más kisebb hivatalnokok, már rég óta buzgolkodnak lelkes papjuk vezetésével, hogy templomot építsenek. A város méltányolta fáradhatatlan törekvésüket, amennyiben egyik legszebb és legforgalmasabb pontján megfelelő helyet adott azzal a kikötéssel, hogy azon 1927 december 31.-éig templomot építsenek. Ennek a templomnak a megépítése általános unitárius érdek, mert Brassóban az unitárius hívek száma állandóan emelkedik. Itt egy templom építése pedig messze túlhaladja az odaszakadt s többnyire szegény híveink anyagi erejét. De nem csupán felekezeti, hanem általános magyar érdek, hogy ebben a vegyes ajkú városban a magyarságnak egy újabb őrtoronya építtessék. Eppen ezért segítségére kell mennünk a brassói unitáriusoknak s őket minden áldozattal támogatnunk, hogy a kitűzött időn belől felépíthessék templomukat az egy Isten dicsőségére.

Lelkészi kinevezések. A Főtiszt. püspök úr Pál Dénes gyepesi lelkészt Siménfalvára, Pataki András lelkészjelöltet Várfalvára, Fekete Dénes lelkészjelöltet Fogarasra és Bálint Albert komjátszegi lelkészt Gyepesbe nevezte ki. Szives üdvözlötünk és legjobb kívánataink kísérik mindeniket nemes hivatásuk mezejére.

Tanárváltozás a kolozsvári főgimnáziumban. Uzoni Imre tanár a kolozsvári főgimnáziumban viselt tanári állásáról lemondva, kérte nyugdíjazását. Az E. K. Tanács helyébe az E. Főtanács jóváhagyása reményében a kolozsvári tanári kar egy régi kipróbált munkás tagját: Vass Domokost alkalmazta. A távozót áldásunk és szerencsekívánataink kísérik, az érkezőt szeretettel köszöntjük.

A siménfalvi egyházközségnek augusztus 22.-én főlemelő kettős ünnepe volt, mert akkor iktatta be új lelkészét Pál Dénes volt gyepesi lelkészt és szentelte fel harangjait, melyek egyikét a hívek, másikát Elekes Dénes birtokos elhalt fia Sándor emlékére adományozták. Harangszentelő lelkész dr. Kiss Elek theol. tanár és iktató lelkész Lőrinczy István lelkészesperes volt. Este a nyikómenti tanulók dalárdája műsoros mulatságot rendezett s mind a helyiek, mind a távolból és közelből összegyűlt szokatlanul nagyszámu közönség lelkiépülésben és jókedvű időtöltésben részesült.

Kedves vendégeink. Az amerikai és angol unitárius szövetségek, melyek 1825-ben május 25.-én létesültek az unitarizmus propagálására, a nyár folyamán elküldötték hozzánk képviselőiket újból, hogy biztassanak, bátorítsanak küzdelmeinkben azon valláserkölcsei értékek megteremtése és megtartása céljából, melyek ma már kezdenek a művelt emberiség közkincsévé válni: Amerikai testvéreik idéni kiküldöttei dr. Cornish titkár, Perkins és Speight lelkész urak voltak, az angol kiküldött pedig Redfern úr a liverpooli egyik unitárius lelkész. Mindannyian kiváló intelligenciájú és meleg baráti érzésű férfiak, akik maradandó benyomást tettek a velük tárgyalókra. Egyházunk vezetőségével tanácskozásokat folytattak s több vidéki egyházközséget is megtekintettek. Kevés idő állott rendelkezé-

sükre, mert elsiettek Budapestre s onnan Leidenbe a nemzetközi vallásos kongresszusra, hol az amerikai unitár. Társaság elnöke, dr. Eliot úr is résztvett az üléseken. A többek között Székelykereszturon is megfordultak Redfern és Perkins urak s ott az egyházközség harangszentelésén vettek részt, mely alkalomból az egyházi beszédet óriási hatással, tökéletes szóközi előadással és mély átérzéssel Józán Miklós budapesti espere-sünk és püspökhelyettesünk mondotta. Amerikai és angol testvérünk szintén beszélt és imádkozott, meg kereszteltek is. Templomozás után a főgimnázium gyönyörű épületében, a tanári teremben fogadták a küldötségeket s mindenikhez volt vigasztaló, rokonszenves szavuk. Akármerre jártak, mindenütt igazi magyar unitárius fogadtatásban részesültek. Szeptember 4.-én már Londonban voltak, hol az angol Társaság gyűlést tartott, melyen dr. Eliot is nagyhatású beszédet mondott, melyben a többek közt fölemlíti, hogy e nehéz években nekik sikerült 2 és fél millió dollárt összegyűjteni unitárius célokra s hiveik számát pedig 30 százalékkal megnövelni. Ez propaganda e profétai időben, amint dr. Eliot hívja a mai időt. Mi ma számottevő tényezők vagyunk a világon, mondja ő s az unitarizmus sokat remélhet. Perkins úr itt beszámolt erdélyi tapasztalatairól s ezek szerint innen a legjobb benyomásokkal mentek el. Gyakori látogatást tart szükségesnek. Templomainkat egyszerűeknek és inkább ridegeknek találták, de annál melegebb érzést és hatásosabb gondolatot láttak a derék papságban. Hiveink szintén igen jó benyomást gyakoroltak rájuk. Sokra becsülik az unitáriusságnak hitéhez és vallásához való törhetetlen ragaszkodását. Minden lehetőet megtesznek egy ilyen nép valláserkölcsi kulturája érdekében. Isten áldja meg őket. K. E.

Beiratkozások az 1922—23-iki évre teológiánkra és középiskolánkba. A teol. akadémiára beiratkozott 26 hallgató. A kolozsvári főgimnáziumba 365 növendék, kik közül 193 unitárius. A leányotthonba 54 növendék, kik közül 46 unitárius. Tordán, mivel a főgimnázium nyilvánossági jogát nem sikerült elismertetni, csak IV. oszt. gimn. nyilott meg. Ebbe beiratkozott 242 növendék, kik közül 30 unitárius. A sz.-keresztúri főgimnáziumba beiratkozott 324 rendes és 2 magántanuló. kik közül unitárius fiu 105, leány 64, együtt 169.

A MAGYAR UNITÁRIUS EGYHÁZ FŐTANÁCSA

folyó évi október hó 29-én délelőtt 8 órakor kezdődőleg
Kolozsvárt a szokott helyen

évi rendes közgyűlést

tart.

A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának Kolozsvárt, 1922. évi október hó 12-én tartott üléséből.

FERENCZ JÓZSEF,
unitárius püspök.

DR. MIKÓ LŐRINC,
titkár.

AZ UNITÁRIUS IRODALMI TÁRSASÁG KÖZGYŰLÉSE.

Az U. I. Társaság a főtanácsi gyűlést megelőző nap -- 1922. okt. 28-án -- délután 3 órakor tartja harmadik évi rendes közgyűlését a kolozsvári unitárius kollégium dísztermében, melyre a Társaság tagjait s az érdeklődőket ezennel meghívjuk. Ezt megelőzőleg (délután fél 3 órakor) választmányi ülés lesz a Theol. Akadémia tanári szobájában.

Kolozsvár, 1922. okt. 15.

FERENCZ JÓZSEF,
elnök.

DR. FERENCZY GÉZA,
igazgató.

DR. BORBÉLY ISTVÁN,
főtítkár.

LELKÉSZKÖRI MEGHÍVÓ.

Az unitárius lelkészörnek 1922. október 28.-án délelőtt 8 órakor kezdődőleg Kolozsvárt az unitárius kollégium dísztermében közgyűlése lesz. Tárgysorozat: 1. Imádság. Zoltán Sándor homoródszentmártoni lelkész. 2. Elnöki megnyitó. 3. Felolvasás. Keresztesi Dénes szentgerici lelkész. 4. Jelentések. 5. Indítványok. 6. Tisztujítás. A közgyűlésre a tagokat és érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Kolozsvár, 1922. október 15.

VÁRI ALBERT,
elnök.

HIVATALOS RÉSZ.

Sz. 480—1922.

U. P.

Pályázat énekvezéri (kántori) állásra.

A dicsőszentmártoni egyházközségben ürességbe jött énekvezéri állásra újabb pályázatot hirdetek.

Javadalom: 1. Pénzben 400 L. 2. $13\frac{1}{3}$ kalangya buza, 3. 110 véka (22 Hl.) kukorica, 4. 12 napszám, 5. 4 hold szántó, 1 hold kaszáló tagositva, 6. 18 szekér tűzifa, 7. A malomból szombati vám ezidő szerint 4.40 Hl. tisztabuza, 13.30 Hl. kukorica, 8. 2 szoba konyha, nyári konyha és kamarából álló lakás és a belső telken levő kertből és udvarból 850 □-öl.

Megjegyeztetik: I. Az 1—4 alattiak emelkednek, avagy apadnak a kepefizetők évi száma szerint. II. Az énekvezéri állás hitvallásos iskolánknál tanítói állással lesz összekötve. A pályázóktól a próba orgonázás és ének megkívántatik.

A pályázók kellően felszerelt kérvényeiket f. évi november hó 2-ig adják be Gvidó Béla esperes urnak Dicsőszentmártonba.

Kolozsvárt, 1922. október hó 11-én.

Ferencz József s. k.
unitárius püspök.